

Badatelský řád bezpečnostního archivu Úřadu pro zahraniční styky a informace

V souladu s § 36 písm. a) zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů (dále jen “zákon”),

s t a n o v í m :

Čl. 1

Základní ustanovení

- /1/ Tímto nařízením se vydává badatelský řád bezpečnostního archivu¹⁾ (dále jen “archiv”) Úřadu pro zahraniční styky a informace (dále jen “úřad”) umístěného v budově bývalého “Centrotexu”, nám. Hrdinů 4, Praha 4. Badatelský řád upravuje způsob a podmínky využívání archiválií, které jsou ve správě úřadu a jsou uloženy v jeho archivu.
- /2/ Úřad má postavení správního úřadu na úseku archivnictví a výkonu spisové služby.²⁾ Při plnění úkolů správního úřadu na úseku archivnictví a výkonu spisové služby zastupuje úřad ředitel úřadu nebo jím pověřený zástupce, kterým je ředitel archivu.

Čl. 2

- /1/ Do archiválií spravovaných úřadem může nahlížet žadatel, kterému bylo na základě badatelského listu uděleno povolení k nahlížení nebo který je v souladu se zákonem³⁾ oprávněn k nahlížení do archiválií (dále jen “badatel”). Badatelský list, který je současně žádostí o povolení k nahlížení do archiválií, je badatel povinen vyplnit před nahlížením do archiválií. Badatelský list badatel podává v prostorách k tomu určených (dále jen “badatelna”) nebo jej písemně zasílá na adresu úřadu. O povolení nahlížet do archiválií úřad badatele písemně vyrozumí. Vzor badatelského listu je uveden v příloze č. 1 a pro badatele je k dispozici v badatelně a na webových stránkách úřadu.
- /2/ Nahlížení do archiválií uložených v archivu se odepře, jestliže:
- a) fyzický stav archiválií nahlížení neumožňuje,
 - b) stav zpracování archiválií nahlížení neumožňuje,
 - c) fyzická osoba nedá souhlas k nahlížení do archiválií, které obsahují její citlivé údaje,
 - d) archiválie, u nichž byl zrušen stupeň utajení, obsahují informace i nadále důležité pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky,⁴⁾
 - e) zvláštní právní předpis nahlížení do archiválií vylučuje nebo žadatel o nahlížení nesplňuje podmínky stanovené zvláštním právním předpisem.⁵⁾

¹⁾ § 53 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

²⁾ § 43 písm. c) zákona č. 499/2004 Sb.

³⁾ § 38 odst. 5 zákona č. 499/2004 Sb.

⁴⁾ § 53 odst. 4 zákona č. 499/2004 Sb.

⁵⁾ zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

/3/ Pokud bylo nahlížení do archiválií podle odst. 2 písm. b) odepřeno, archiv na základě badatelského listu v přiměřené době, s ohledem na úkoly archivu a s přihlédnutím k významu archiválií, provede jejich archivní zpracování. Po archivním zpracování vyžadovaných archiválií archiv tuto skutečnost neprodleně oznámí badateli, pokud si to badatel předem písemně vymínil. O podání proti odepření nahlížení do archiválií podle odst. 2 rozhoduje ředitel úřadu.⁴⁾

Čl. 3

/1/ Nahlížet do archiválií lze jen v badatelně a po splnění podmínek stanovených v zákoně. Do prostor, v nichž jsou archiválie uloženy, nemá badatel přístup. Za provoz badatelny, kontrolu stanoveného režimu a ochranu archiválií zpřístupněných v badatelně odpovídá zaměstnanec pověřený ředitelem archivu dozorem v badatelně. Badatelna je v provozu v úterý a ve středu v době od 9.00 do 11.30 a v době od 12.30 do 15.00 hod.

/2/ Badatel se při vstupu do badatelny zapíše do knihy návštěv badatelny, kde uvede datum návštěvy, své jméno a příjmení a podpis.

/3/ Badatel je povinen v badatelně prokázat svou totožnost občanským průkazem, cestovním pasem, popřípadě jiným osobním dokladem zaměstnanci pověřenému dozorem v badatelně, který zkontroluje správnost údajů uvedených v badatelském listu obsahujícím povolení k nahlížení do archiválií. Nový badatelský list badatel vyplňuje vždy pro každý kalendářní rok, ve kterém nahlíží do archiválií a při každé změně účelu nahlížení, popřípadě změně tématu studia. V ostatních případech badatel vyplní pouze část B. badatelského listu a podá ji prostřednictvím badatelny úřadu.

/4/ Badatel před vstupem do badatelny odloží plášť, příruční zavazadla a jiné obdobné věci na místě k tomu určeném. Do badatelny nemají přístup osoby znečištěné, pod vlivem alkoholu nebo drog.

/5/ V badatelně je nutné zachovávat klid, není v ní dovoleno kouřit, jíst, pít a telefonovat.

Čl. 4

/1/ Při nahlížení se badatel řídí pokyny zaměstnance pověřeného dozorem v badatelně. Zaměstnanec pověřený dozorem v badatelně může na badateli požadovat, aby při pořizování výpisů a poznámek z některých druhů archiválií používal pouze obyčejné tužky střední tvrdosti. Zaměstnanec pověřený dozorem v badatelně není povinen poskytovat badateli pomoc při čtení textu archiválií, jeho překládání do jiných jazyků, podávání výkladu o historických reáliích souvisejících s archiváliemi apod.

/2/ Při nahlížení badatel archiválie co nejvíce šetří. Archiválie nelze používat jako psací podložky, přímo z nich kopírovat průpisovým papírem, podtrhávat v nich, škrtnat nebo do nich vpisovat nebo je používat jiným způsobem či k jinému účelu než je nahlížení.

/3/ Do archiválií vyžádaných badatelem může nahlížet současně jen jedna osoba, a to badatel, do jehož badatelského listu byly předloženy archiválie zapsány. V odůvodněných případech

(např. didaktických, při exkurzích apod.) může zaměstnanec pověřený dozorem v badatelně povolit nahlížení více osobám.

- /4/ K nahlédnutí se badateli předkládají archiválie ve lhůtě do 60 dnů, v celkovém množství a v množství na jeden návštěvní den podle provozních podmínek a technických možností archivu s přihlédnutím k významu a účelu nahlížení. Předkládá se vždy jen takové množství archiválií, jejichž počet a stav při vrácení může zaměstnanec pověřený dozorem v badatelně bez obtíží zkontrolovat.
- /5/ Archiv nevyhradí badateli archiválie v badatelně, nezahájí-li badatel nahlížení do archiválií do třiceti kalendářních dnů od sjednaného dne pro jejich předložení nebo přerušil-li nahlížení na dobu delší třiceti dnů.
- /6/ Archiv umožní nahlížet do archiválií jinému badateli, než který si tyto archiválie vyžádal k nahlížení jako první tehdy, jestliže badatel, kterému jsou vyhrazeny jako prvnímu, dá k takovému nahlížení druhým badatelem souhlas nebo jestliže každý z těchto badatelů prokazatelně nahlíží do těchto archiválií za jiným účelem nebo studuje jiné téma. V případě, že by došlo k souběžnému nahlížení dvěma a více badateli, archiv umožní nahlížení do těchto archiválií jen tomu badateli, kterému je archiv vyhradil jako prvnímu. Ve sporných případech rozhoduje ředitel archivu.

Čl. 5

- /1/ V badatelně je možné při splnění stanovených podmínek (např. zachování klidu v badatelně) a pokud nebudou ostatní badatelé obtěžováni, používat vlastní reprodukční zařízení k pořizování reprodukcí archiválií pro osobní studijní potřebu badatele jen se souhlasem zaměstnance pověřeného dozorem v badatelně. Souhlas se vyjádří podpisem na badatelem vyplněné písemné žádosti, jejíž vzor je uveden v příloze č. 3. Tím není dotčena ochrana případných vlastnických a autorských práv a práv souvisejících.
- /2/ Zařízení usnadňujících nahlížení do archiválií (např. přenosné počítače, magnetofony apod.) je možno používat po dohodě se zaměstnancem pověřeným dozorem v badatelně, pokud nebudou ostatní badatelé vyrušováni.
- /3/ Badatel po ukončení nahlížení do archiválií své místo v badatelně zanechává v řádném stavu. Výpisy, poznámky a jiné pomůcky či věci v badatelně nezanechává, nýbrž si je odnáší s sebou.
- /4/ Po každém ukončení nahlížení do archiválií je badatel povinen vrátit archiválie v rozsahu a stavu v jakém byly předloženy.
- /5/ Informace získané z archiválií užívá badatel jen k účelu uvedenému v badatelském listu. Při jejich využití ve vědeckých nebo jiných pracích se uvádí název archivu, využití archivní soubory a signatury nebo inventární čísla archiválií (archivní údaje), z nichž bylo čerpáno.
- /6/ Jestliže badatel publikoval práci, která vznikla nahlížením do archiválií uložených v archivu, zašle archivu jeden její výtisk (např. edice archiválií). Jestliže čerpal z archiválií uložených ve více archivech, zašle publikovanou práci pouze archivu, z jehož archiválií čerpal nejvíce; ostatním archivům sdělí bibliografické údaje o publikované práci.

Čl. 6

Využívání archivních pomůcek

- /1/ Archiv umožňuje badatelům nahlížení do archivních pomůcek po jejich zapsání do badatelského listu.
- /2/ S archivními pomůckami předloženými k nahlížení se zachází obdobně jako s archiváliemi a jako s literárními díly, pokud splňují znaky předmětu ochrany podle autorského zákona.

Čl. 7

Pořizování reprodukcí archiválií

- /1/ Reprodukce archiválií poskytuje archiv z archiválií, které badatel studuje nebo potřebuje pro účely úřední nebo vlastní práce uvedené v badatelském listu, na základě žádosti uvedené v příloze č. 4 a v závislosti na ochraně případných autorských práv a práv souvisejících. Reprodukce archiválií se poskytují v závislosti na provozních podmínkách a technických možnostech archivu. Reprodukce archiválií, u nichž to nedovoluje jejich fyzický stav, se neposkytují.
- /2/ Reprodukce nepublikovaných archivních pomůcek se neposkytují, pokud tak nepovolí případný vlastník autorských práv k této pomůcce.

Čl. 8

Zapůjčování archiválií za účelem studia mimo archiv

- /1/ Zapůjčování originálů archiválií k nahlédnutí do jiného archivu, než jsou uloženy, povoluje ředitel archivu výjimečně, s přihlédnutím ke smyslu, účelu a okolnostem jejich využívání, bezpečnosti převozu a zjištění ochrany archiválií v místě dočasného uložení a s ohledem na náklady s tím spojené. Archiválie nelze zasílat poštou, nýbrž se vždy za předem dohodnutých podmínek převážejí pověřeným zaměstnancem určeným ředitelem archivu, který archiválie zapůjčuje.
- /2/ Zapůjčování originálů archiválií mimo archiv povoluje ředitel archivu výjimečně a za podmínek podle odst. 1 pouze vlastníkově, případně původci archiválií, pokud původce není fyzická osoba, a státnímu orgánu, orgánu územní samosprávy a osobám, které jsou podle zvláštního právního předpisu oprávněny nahlížet do dokumentů, pokud to účel nahlédnutí z důvodu výkonu úřední funkce vyžaduje.
- /3/ Pokud archiválie uložená ve veřejném archivu není ve vlastnictví České republiky, právnické osoby zřízené zákonem nebo územního samosprávného celku, je k zapůjčení archiválie nezbytný písemný souhlas jejího vlastníka.
- /4/ Při zapůjčování archiválií je archiv povinen vystavit vypůjčitelovi revers, obsahující
 - a) přesný soupis zapůjčovaných archiválií,
 - b) účel výpůjčky,
 - c) datum výpůjčky a lhůtu vrácení archiválií,
 - d) jméno, příjmení a adresu trvalého pobytu vypůjčitele podle průkazu totožnosti, pokud jde o fyzickou osobu, nebo

-
- e) v případě právnické osoby sídlo vypůjčitele a jméno, příjmení a adresu trvalého pobytu jím pověřené osoby a
 - f) vlastnoruční podpis vypůjčitele nebo jím pověřené osoby a úřední razítko vypůjčitele, pokud jde o právnickou osobu.

/5/ Zapůjčené archiválie se zapíše v archivu do zvláštní knihy výpůjček a zápůjček.

Čl. 9 Využívání knihovny archivu

Badatel může využívat knih, časopisů a novin z knihovny archivu v souvislosti s jeho studijním tématem a v jeho rozsahu. Studijní využívání knih, časopisů a novin z knihovny archivu se řídí výpůjčním řádem, který vydá ředitel archivu.

Čl. 10 Exkurze do archivu

Při exkurzi do archivu se návštěvníci zapisují do knihy návštěv badatelny. Vstup do jiných prostor archivu než do badatelny archivu povoluje výjimečně ředitel archivu a uskutečňuje se pouze v doprovodu jím pověřeného zaměstnance.

Čl. 11 Úhrada za služby poskytované badatelům

/1/ Úhrada za služby poskytované archivem na žádost badatelů je stanovena ceníkem služeb.⁶⁾

/2/ Ceník služeb je badatelům přístupný k nahlédnutí v badatelně archivu.

Čl. 12 Závěrečná ustanovení

/1/ Poruší-li badatel některou ze základních povinností uložených badatelským řádem, může mu být další nahlížení do archiválií odepřeno, popřípadě udělený souhlas odvolán.

/2/ Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vydání.

⁶⁾ příloha č. 4 k vyhlášce č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů